

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මතය

විගණන සේවා කොමිෂන් සභාවේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශවලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශය 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව විගණන සේවා කොමිෂන් සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් ඇතුළත් සම්පිණ්ඩන වාර්තාව 2020 මැයි 28 දින ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව කොමිෂන් සභාවට අදාළ වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව 2020 අගෝස්තු 28 දින ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

2019 දෙසැම්බර් 03 දිනැති අංක 271/2019 දරන රාජ්‍ය ගිණුම් වක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව පිළියෙල කළ එම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට විගණන සේවා කොමිෂන් සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් මාගේ වගකීම, විගණකගේ වගකීම යන වගන්තියේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව හා 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ සඳහන් විධිවිධානවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව කොමිෂන් සභාව විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව කොමිෂන් සභාවේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කළ සමාලෝචනයක් සිදු කර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකාධිපති වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක අවප්‍රකාශනයන්ගෙන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක අවප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බවට අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ දුස්ස්ථානාධිකාරය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, චේතනාන්විත මගහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වංචාවක් ඇතිවීමට හේතු වන බැවිනි.
- කොමිෂන් සභාවේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී දැනුවත් කරන ලදී.

1.5 වෙනත් තෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1) (ඇ) වගන්තිය හා 38 වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

- (අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වන බවට ,
- (ආ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මා විසින් කර තිබුණු නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 වියදම් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
(අ) වැය විෂයයන් 03 ක් සඳහා වෙන්කරන ලද රු. 3,150,000 ක සම්පූර්ණ මුදලම වැය නොවී ඉතිරිවී තිබුණි.	වාර්ෂික ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කිරීමේදී සැම විටම තාත්වික අගයන්ට ආසන්නතම අගයන් යොදා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.	මතු විය හැකි අවශ්‍යතාවයන් සලකා දේශීය ගමන් වියදම් සඳහා රු.500,000 ක මුදලක් වෙන්කළද වියදම් දැරීමට අවශ්‍යතාවයක් නොවීම, විදේශ පුහුණු සැලැස්ම නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක නොවීම, ජාතික අයවැය වනුලේඛ 3/2019 සහ 04/2019 (2) ඡේදයේ (V) අනුව විදේශ අධ්‍යයන වාරිකා සීමා කිරීම මත විදේශ ගමන් වියදම් සඳහා වෙන් කළ මුදලින් වියදම් දැරීමට නොහැකි වීම හා සම්මාදම් මුදල් ගෙවීමට අවශ්‍යතාවයක් ඇතිවී නොමැතිවීම මෙම ඉතිරිවීම්වලට හේතුවී තිබුණි.
(ආ) වැය විෂයයන් 06 කට අදාළව වෙන් කරන ලද රු.34,800,000 ක මුදලින් රු.12,035,106 ක මුදලක් වැය නොවී ඉතිරිවී තිබුණි. එක් එක් වැය විෂයයන්ට අදාළව ඉතිරිවීම්වල ප්‍රතිශතය සියයට 29 සිට සියයට 92 දක්වා පරාසයක පැවතුණි.	වාර්ෂික ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කිරීමේදී සැම විටම තාත්වික අගයන්ට ආසන්නතම අගයන් යොදා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.	සැලසුම් කළ ආකාරයට සේවක මණ්ඩලය සම්පූර්ණ නොවීම, ජාතික විගණන පනත නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක නොවීම, අතිරේක ලේකම් හා ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර ලේකම් තනතුරුවල පුරප්පාඩු වර්ෂය අවසාන කාලයේදී සම්පූර්ණ වීම නිසා ඉන්ධන හා දුරකථන දීමනා නොගෙවීම යන හේතු මත ප්‍රතිපාදන ඉතිරිවීම.

2.2 රජයේ නිලධාරීන්ගේ අත්තිකාරම් ගිණුම

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
විසර්ජන පනතින් නියම කර තිබූ සීමාවන් හා තර්‍ය අගයන් සැසඳීමේදී තර්‍ය හර ශේෂය	උපරිම හා අවම සීමාවන් තීරණය කිරීමේදී තාත්වික අගයන් යොදා ගත යුතු අතර	කොමිෂන් සභාව විසින් 2019 වර්ෂය සඳහා ඉල්ලුම් කර ඇති හර ශේෂ සීමා රු.8,419,766 වන අතර භාණ්ඩාගාරය

උපරිම හර ශේෂ සීමාවෙන් සියයට 33 ක් විය.

අවශ්‍යතාවය පරිදි යම් සංශෝධනයන් සිදුකර ගත යුතු වීම.

විසින් රු. 11,000,000 ක හර ශේෂ සීමාවක් ලබා දී ඇත.

විසර්ජන පනතින් නියම කර තිබූ උපරිම හර සීමාව දක්වා ණය ලබාගැනීම සඳහා ඉල්ලුම්පත් ලැබී තිබූ නමුත් භාණ්ඩාගාරය මගින් ප්‍රමාණවත් පරිදි අක්මුදල් ලබා නොදීම හේතුවෙන් නිලධාරීන්ට ණය ලබාදීමට නොහැකි විය. වසර අවසාන වන තෙක්ම අවශ්‍ය අක්මුදල් ලබාගෙන ණය ලබාදීමට උත්සාහ කළ නමුත් භාණ්ඩාගාරය විසින් අවශ්‍ය අක්මුදල් ලබා නොදුනි.

3. තිරසාර සංවර්ධනය

විගණන නිරීක්ෂණය

තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු හඳුනාගෙන එම අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට අදාළ සැලසුම් ඒ ඒ වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට ඇතුළත් කළ යුතු වුවද 2019 වර්ෂය තුළද තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

නිර්දේශය

තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු ඉලක්ක ලඟා කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.

ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම.

2019 වර්ෂයේදී තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට ඇතුළත්ව නොතිබුණද ඉලක්ක, අරමුණු කීපයක් ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම තුළින් සපුරා ගෙන ඇත. 2020 වර්ෂයට තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට ඇතුළත් කර ඇත.